

**TMMOB İZMİR İL KOORDİNASYON
KURULU
ALSANCAK RAPORU
2015**

İZMİR KENTİ VE SPOR ALANLARI

Son yıllarda kentlerin sahip olduğu kamuya ait arsaların, arazilerin, eğitim alanlarının, spor alanlarının **alış veriş merkezi, rezidans vb. rant tesislerine** dönüştürülmesine dair yanlış ve çılgın bir kentleşme politikası kentlere dayatılmaktadır.

Teknik ve sosyal altyapı açısından ve imar mevzuatının belirlemiş olduğu diğer, eğitim, sağlık, spor alanları için olması gereken bütün standartlar açısından yetersizlikler içinde olan kentlerin sahip olduğu bu kamusal alanlarının da yok edilmesi **kentleri yaşam kalitesi açısından çok ilkel konuma düşürme tehlikesiyle karşı karşıya bırakmaktadır.**

Yeni spor alanları, yeni eğitim alanları, yeni sağlık alanları kazandırılması gerekirken, var olanların AVM, rezidans vb. işlev ve yapılar yapmak amacıyla yok edilmesi, her türlü yasal, bilimsel ve çağdaş, planlı kentleşme anlayışına aykırı bir kentleşme politikasıdır.

İzmir kenti 4 milyona ulaşan nüfusu ile ülkemizin üçüncü büyük kentidir. Merkez kent olarak tanımlanan Konak, Karşıyaka, Buca, Bornova, Bayraklı, Karabağlar, Çiğli, Balçova, Narlıdere, Gaziemir, Güzelbahçe, Menemen ilçelerinin nüfus büyüklüğü ise 3 milyona ulaşmıştır. Genel olarak irdelendiğinde, İzmir kentinin spor alanları ve aktif yeşil alanlar açısından son derece yetersiz olduğu, olması gereken standartlardan çok uzakta olduğu görülmektedir.

İzmir İli ve bölge ölçeğinde Halkapınar Olimpiyat Tesisleri (Atatürk Olimpiyat Stadyumu ve Kapalı Spor Salonu) kent ölçeğinde Alsancak Stadyumu, Örnekköy spor alanı, ilçe merkezleri ölçeğinde, Güzelyalı Gürsel Arsel Stadyumu, Buca Stadyumu, Karşıyaka Stadyumu, Bornova Stadyumu, Menemen Stadyumu gibi spor alanları kent planlarında **Kentsel Bölgesel Büyük Spor Alanları** olarak belirlenmiştir. Plan notlarında ise; Bu alanlar, kentsel gereksinimleri karşılamaya yönelik kapalı ve açık spor tesislerinin yer alacağı alanlar olarak tanımlanmıştır. Ayrıca Karşıyaka, Alsancak Atatürk, Narlıdere, Güzelbahçe, kapalı spor salonları da kent planlarında spor alanı olarak yer almaktadır.

HALKAPINAR ATATÜRK STADYUMU VE SPOR TESİSLERİ

Halkapınar Olimpiyat Tesisleri ve Atatürk Stadyumu, seyirci kapasitesi, konumu, raylı toplu ulaşım sistemlerine yakınlığı (metro ve hızlı banliyö sistemi Stadyum ve Halkapınar istasyonları) nedeniyle erişimi, toplanma ve dağılımı kolay, yan sahaları, spor salonu olanakları ile bir spor sitesi niteliğindedir.

Atatürk Olimpiyat Stadyumu'nun yenilenmesi, restorasyonu ve modernize edilmesi İzmir kenti spor dünyası için önemli bir gereksinimdir.

İZMİR ALSANCAK STADYUMU

İzmir Alsancak Stadyumu'nun bulunduğu alan, ülkemizde 20. yüzyıl başlarında ilk modern futbol karşılaşmalarının yapıldığı bir alandır. Daha sonra 1929 yılında açık ve kapalı tribünler inşa edilerek stadyum olarak işlevlendirilmiştir. 1959 yılında yenilenmiş ve hizmet birimlerinin yer aldığı binalar eklenmiştir.

İzmir kenti futbol kulüpleri tarihinde ve ülkemiz spor tarihinde önemli karşılaşmaların gerçekleştiği ve yaklaşık 18 bin seyirci kapasitesi olan kent içi bir stadyumdur. Yaklaşık 90 yıllık geçmişiyle İzmir kent tarihi için önemli bir yapı niteliğindedir.

ALSANCAK STADI TARİHSEL VE PLANLAMA SÜRECİ

Alsancak Garı'nın ardından başlayıp, Şaraphane'ye kadar uzanan, Ege Mahallesi'nin bir kısmını içine alan ve günümüzde Şehitler Caddesi olarak bilinen cadde üzerinde yer alan Alsancak Stadı, 9 Eylül Üniversitesi eski Mimarlık Yerleşkesi, Hürriyet Gazetesi gibi mekânların da içinde yer aldığı bölgenin eski adı "Darağacı" olarak bilinmektedir. Darağacı semti ismini Katipoğlu Mehmet Bey döneminde birçok kişinin bu bölgede asılarak idam edilmesinden alır.

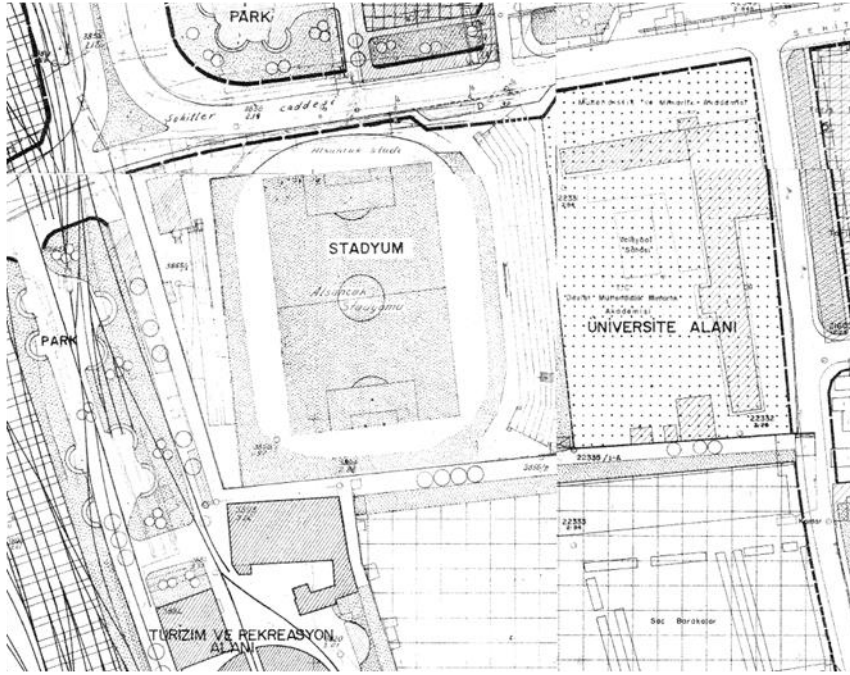

Fotoğraf 1 : Darağacı mevkii

Bu bölgenin çeşitli sanayi kuruluşları ve depolarla, bu iş yerlerinde çalışan işçilerin oturdukları konutlardan oluştuğu bir bölge olması, Özellikle Alsancak'tan Bornova'ya doğru geçişte yer alan Darağacı Bölgesi (Günümüzde Alsancak Stadının önündeki Şehitler Caddesi), Rum işçilerin yerleşim bölgesi olmuş ve kentin sanayi bölgesi haline gelmiştir. Bu bölgede tamamı yabancılara ait buharlı değirmenler, sigara ve okul kâğıdı fabrikası, bıçkı atölyeleri, Havagazı Fabrikası (1860), Buz Fabrikaları, Prina Fabrikası, Pamukyağı ve Makarna Fabrikası kurulmuştur. Bu kapsamda bölgenin endüstriyel miras olarak kabul edilebilecek bir alan olması, Alsancak Stadı'nın kentsel bellekteki yeri ve önemi göz önüne alındığında 19.yy sonu, 20.yy başında yapılmış olan Alsancak Stadı'nın korunması gerekmektedir.

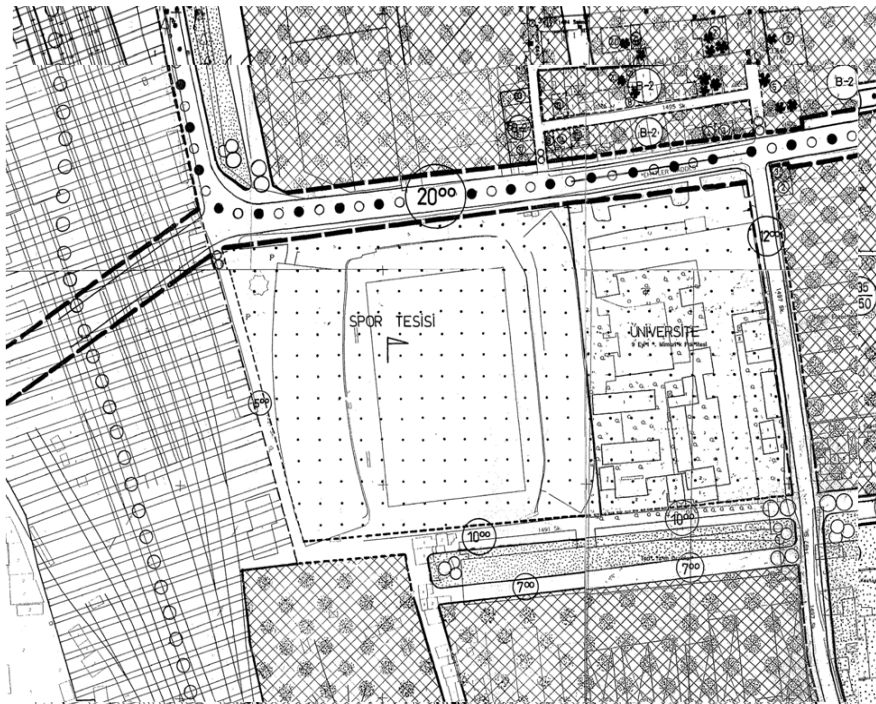
Önce Alsancak İlkokulu'nun daha sonra ise Dokuz Eylül Üniversitesi'nin Mimarlık Fakültesi ve Güzel Sanatlar Fakültesi binalarının yer aldığı alanda eski bir Rum Ortodoks Mezarlığı bulunduğu kaynaklarda bahsedilmektedir. Döneminde daha çok Rumların yaşadığı bu bölgede, söz konusu stadın da önceleri "Punta Çayırı" olarak açık alan biçiminde kullanıldığı ve bu kullanım süresinde Rumlar arasında "Panionik Stadı" olarak anıldığı söylenmektedir. 20. yüzyıl başlarında Panionios

kulübünün maç ve antrenman yaptığı bilinen bu stadın, uluslararası mevzuatlar kapsamında korunma

Şekil 1: 1985 yılı onaylı 1/10000 ölçekli U.İ.P

zorunluluğu bulunduğu, ülkemizde koruma mevzuatının 19. yüzyıl yapılarının tescillenmesini zorunlu kıldığı, ancak uluslararası mevzuat, tüzük ve bildirgelerin yasal bağlayıcılığı olması nedeniyle ICOMOS Türkiye Mimari Mirası Koruma Bildirgesi (2013) kapsamında 20. yüzyılda inşa edilmiş ve/veya kentsel bellekte yer etmiş, topluma mal olan yapıların da korunması esas tutulmuştur.

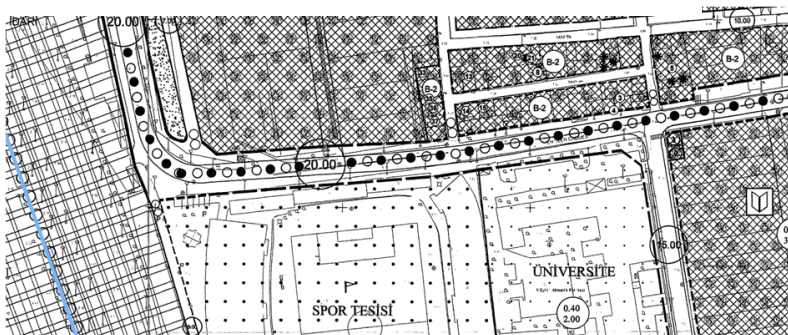
Mülkiyeti kısmen Spor Genel Müdürlüğü, kısmen İzmir Büyükşehir Belediyesinde olan, İzmir, Konak İlçesi, Umurbey Mahallesi 1445 ada 16, 27, 28, 30, 31 parsellerin (Alsancak Stadi) 1985 tarihinde onaylanan 1/1000

Şekil 3: 2007 yılı onaylı 1/10000 ölçekli Alsancak Liman Arkası ve Salhane Bölgesi Revizyon İ.P

ölçekli Alsancak İmar Planında stadyum alanında kaldığı, İzmir Büyükşehir Belediye Meclisince 2003 yılında onaylanan İzmir Yeni Kent Merkezi Nazım İmar Planı doğrultusunda hazırlanarak İzmir Büyükşehir Belediye Meclisince 2005 yılında onaylanan 1/1000 ölçekli Alsancak Liman Arkası ve Salhane Bölgesi Yeni Kent Merkezi Revizyon İmar Planında söz konusu parsellerin "Açık Spor Tesis" alanı olarak belirlendiği, söz konusu 2005 yılı onaylı planların yargı süreçleri sonucunda iptali sonrasında, planlama alanı bütününde yapılan değerlendirmeler kapsamında yeniden hazırlanan ve İzmir Büyükşehir Belediye Meclisinin 15.06.2007 tarih ve 01.649 sayılı kararı ile uygun görülen 1/5000 ölçekli İzmir Yeni Kent Merkezi Nazım İmar Planı Revizyonu doğrultusunda hazırlanarak İzmir Büyükşehir Belediye Meclisinin 28.11.2007 tarih ve 01.2382 sayılı kararı ile değişiklikle onaylanan 1/1000 ölçekli Alsancak Liman Arkası ve Salhane Bölgesi Yeni Kent Merkezi Revizyon İmar Planında da "Açık Spor Tesis" Alanı olarak kullanımının devam ettiği, ancak, 2007 yılında onaylanan 1/1000 ölçekli Alsancak Liman Arkası ve Salhane Bölgesi Revizyon İmar Planının ve bu planın dayanağı olan 1/5000 ölçekli Yeni Kent Merkezi Nazım İmar Planı Revizyonunun İzmir 3.İdare Mahkemesinin 09.12.2009 tarih 2008/1079E.-2009/1900K sayılı kararıyla iptal edilmesi üzerine İzmir Büyükşehir Belediyesince yeniden düzenlenen 1/5000 ölçekli "Yeni Kent Merkezi Nazım İmar Planı"nın Büyükşehir Belediye Meclisi tarafından uygun bulunarak 21.01.2011 tarihinde onaylandığı; söz konusu yürürlükteki üst ölçekli nazım imar planında halihazırda Alsancak Stadı olarak kullanılan bahse konu parsellerin, "Spor Alanı" olarak belirlendiği, Nazım İmar Planı doğrultusunda hazırlanan, 2012 yılında onaylanan ve halen yürürlükte olan 1/1000 ölçekli Alsancak Liman Arkası ve Salhane Bölgesi İmar Planında da "Açık Spor Tesis" olarak kullanımının devam ettiği tespit edilmiştir.

Şekil 4:2010 yılı onaylı 1/5000 ölçekli N.İ.P

3194 sayılı İmar Kanunu ile bu kanuna dayanılarak çıkarılmış olan yönetmelikler kapsamında spor tesisleri birer sosyal altyapı alanıdır. Planlı alanlar tip imar yönetmeliğinde kullanım kararı ve altında yer alacak fonksiyonlar olarak Spor Alanları ile Stadyum kullanımı birbirinden ayrı ele alınmaktadır. Bahse konu yönetmeliğin 14. maddesinde;

"b) Spor ve oyun alanları: Spor ve oyun ihtiyacı karşılanmak, spor faaliyetleri yapılmak üzere imar planı kararı ile kent, bölge veya semt ölçeğinde ayrılan açık ve kapalı tesis alanlarıdır. Bu alanlarda açık veya kapalı otoparklar ile seyirci ve sporcuların ihtiyacına yönelik, büfe, lokanta, pastane, çayhane ve spor faaliyetlerine ilişkin ticari üniteler yer alabilir.

ba) Stadyum, "Uygulama imar planı kararı ile futbol ve benzeri spor müsabakaları için üzeri açık veya kapalı olarak inşa edilen, bünyesinde, yapılan spora ve sporculara ilişkin tesislerin yanı sıra açık ve kapalı otopark, idari, sosyal ve kültürel tesisler ile lokanta, pastane, çayhane, çarşı, alışveriş birimleri, büfe gibi mekân, yapı veya tesisler bulunabilen, planla açıkça belirtilmek ve tescile konu edilmemek kaydıyla stadyum projesi bütünlüğü içerisinde yol ve meydanların altını da kapsayabilen komplekslerdir" olarak tarif edilmektedir.

Bu kapsamda söz konusu Alsancak Stadı mevzuat kapsamında açık spor tesisi kullanım esaslarına göre yapılaşmak zorundadır. Aksi bir fonksiyon için kullanımı söz konusu olamaz.

ALSANCAK STADYUMU ZEMİN DURUMU DEĞERLENDİRMESİ

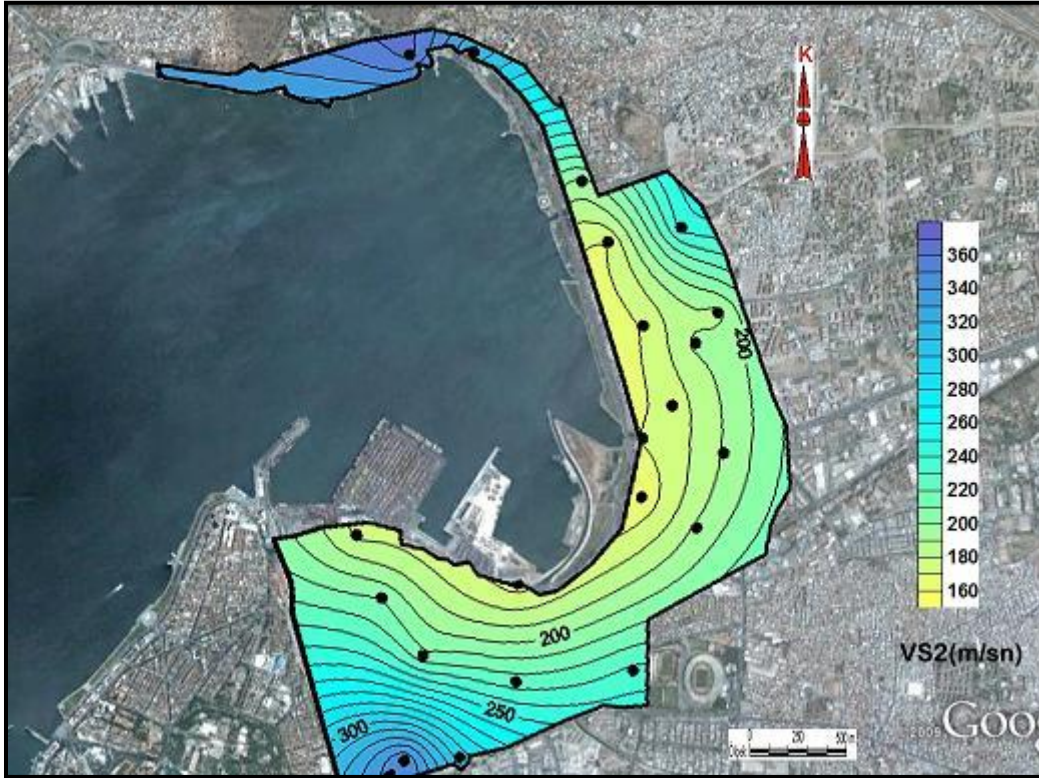
Mevcut imar planlarında stadyum olarak planlanmış bulunan alan, aynı zamanda İzmir kenti afet planlamasında Konak Belediye Meclisi kararıyla 1. derecede deprem bölgesinde yer alan İzmir'in afet sonrasında halkın önemli bir toplanma alanı olarak belirlenmiştir. Alsancak Stadı'nın bulunduğu alan, 40 cm. bitkisel topraktan sonra özellikle üstteki ≈ 25 m.lik kesimi yeraltı su seviyesinin yüksek olduğu, siltli kil, kil, kum, çakıl bileşiminde, gevşek alüvyon biriminden oluşmaktadır. Deprem Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmeliğe göre Alsancak Stadı, zemin sınıfı Z4, zemin grubu D olarak tanımlanan, bozuşmuş, gevşek, yumuşak, suya doymuş ve yeraltı su seviyesi yaklaşık 2 metre dolayında olan bir yerde bulunmaktadır (İzmir İli Yeni Kent Merkezi 1/1000 ölçekli Uygulama İmar

Planına Esas Jeolojik-Jeoteknik Etüt Raporu).

Ayrıca aşağıdaki haritalarda sunulan tüm verilere bakıldığında, Alsancak Stadı'nın olduğu bölgede, zemine ait dinamik parametrelerin oldukça düşük değerlerde olduğu görülmektedir. Buna karşın, Alsancak Stadı için hazırlanan "Alsancak Stadyumu Tesisinin Bina Depremsellik Performans Analizi ve Karar Raporu Hazırlanma İşi" başlıklı raporda, zemin etüdüne dayalı herhangi bir veri bulunmamaktadır. Sadece, sıvılaşma riskine değinilmiştir. Bir yapının deprem çekincesi, yapı kalitesinin yanı sıra, zemin yapısına da bağlıdır. Bu nedenle, kesin bir sıvılaşma tehlikesi de olan bu alandaki değerlendirmelerin, detaylı bir zemin etüdüyle saptanacak zemin statik ve dinamik parametreleri ve sıvılaşma analizi çalışmalarından sonra, yeniden sportif amaçlı kullanılacak şekilde projelendirilmesi gerekmektedir.

ALSANCAK STADYUMU TESİSİNİN BİNA DEPREMSELLİK PERFORMANS ANALİZİ VE KARAR RAPORU HAZIRLANMASI İŞİ - STATİK RAPORU DEĞERLENDİRME

T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı İzmir Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğü tarafından hazırlanan "Alsancak Stadyumu Tesisinin Bina Depremsellik Performans Analizi ve Karar Raporu Hazırlanması İşİ" incelemesi Őu Őekildedir:

İNCELEMeye ESAS RAPOR DOSYASININ İÇİNDEKİLER:

A-) Kapalı Tribün

- 1-) Alsancak Stadyumu Kapalı Tribün Araştırma Sonuçlarını Değerlendirme Raporu (4 sayfa fotokopi)
 - 2-) Alsancak Stadyumu Kapalı Tribün Binası Beton Dayanım Tespiti
 - 2.1-) Karot sonuçlarının Deprem Yönetmeliği – 2007'ye göre Değerlendirilmesi (1 sayfa fotokopi)
 - 2.2-) Laboratuar onaylı Sertleşmiş Betondan alınan Numunenin Basınç Dayanım (Karot Kırım) Sonuçları (1 sayfa fotokopi)
 - 2.3-) Sertleşmiş Betondan Karot Numunesi alma Tutanağı, TUTANAK-3 (3 sayfa fotokopi)
 - 3-) Alsancak Stadyumu Kapalı Tribün Binası Donatı Çeliği Tespiti
 - 3.1-) Tahribatlı Donatı Tespit Tutanağı, TUTANAK-2(1 sayfa fotokopi)
 - 4-) Alsancak Stadyumu Kapalı Tribün Binası Temel Tespiti
 - 4.1-) Temel Tespit Tutanağı
Alsancak Stadı Kapalı Tribün Temel Tespit Projesi (1 sayfa fotokopi)
 - 5-) STATİK HESAP RAPORU
İzmir Alsancak Stadı Kapalı Tribün Binası Performans Analizi – İÇindekiler (1 sayfa fotokopi)
 - 5.1-) Kiriş YüK Analizleri Raporu (4 sayfa, Rapor aslının 1.-3.-5.-7. Sayfalarından çoğaltılmış fotokopi)
 - 5.2-) Bina Performans Düzeyi: Can Güvenliği (CG) (F=1.00) Mevcut Durum
 - Analiz öncesi Kontrol Raporu [Can Güvenliği (CG) (F=1.00) Mevcut Durum]
 - Analiz sonrası Kontrol Raporu [Can Güvenliği (CG) (F=1.00) Mevcut Durum]
 - Deprem Hesabı Sonuçları [Can Güvenliği (CG) (F=1.00) Mevcut Durum]
 - Kolon-Kiriş Birleşim Bölgeleri Kesme güvenliği Kontrolu
 - Doğrusal Elastik Yöntem ile Bina Performansının Belirlenmesi[Can Güvenliği (CG) (F=1.00)](10 sayfa, Rapor aslının 9.-11.-13.-15.-17.-19.-21.-23.-25.-27. Sayfalarından çoğaltılmış fotokopi)
- EK: Statik Röleve Çizimleri (İncelemeye esas dosyasında Çizim bulunmamaktadır)

B-) Açık Tribün

- 1-) Alsancak Stadyumu Açık Tribün Araştırma Sonuçlarını Değerlendirme Raporu (3 sayfa fotokopi)
- 2-) Alsancak Stadyumu Açık Tribün Binası Beton Dayanım Tespiti
 - 2.4-) Karot sonuçlarının Deprem Yönetmeliği – 2007'ye göre Değerlendirilmesi (1 sayfa fotokopi)

2.5-) Laboratuvar onaylı Sertleşmiş Betondan alınan Numunenin Basınç Dayanım (Karot Kırım) Sonuçları (1 sayfa fotokopi)

2.6-) Sertleşmiş Betondan Karot Numunesi alma Tutanağı, TUTANAK-3 (3 sayfa fotokopi)

3-) Alsancak Stadyumu Açık Tribün Binası Donatı Çeliği Tespiti

3.1-) Tahribatlı Donatı Tespit Tutanağı, TUTANAK-2 (1 sayfa fotokopi)

4-) Alsancak Stadyumu Açık Tribün Binası Temel Tespiti

4.1-) Temel Tespit Tutanağı

- Alsancak Stadı Açık Tribün Temel Sistemi Kontrol Çukuru Tespit Tutanağı (1 sayfa fotokopi)
- Alsancak Stadı Açık Tribün Temel Sistemi Kontrol Çukuru Resimleri (5 sayfa siyah-beyaz fotokopi)

5-) STATİK HESAP RAPORU

İzmir Alsancak Stadı Açık Tribün Binası Performans Analizi – İçindekiler (1 sayfa fotokopi)

5.3-) Kiriş Yük Analizleri Raporu (6 sayfa, Rapor aslının 1.-2.-3.-4.-5.-6. Sayfalarından çoğaltılmış fotokopi)

5.4-) Bina Performans Düzeyi: Can Güvenliği (CG) (F=1.00) Mevcut Durum

- Analiz öncesi Kontrol Raporu [Can Güvenliği (CG) (F=1.00) Mevcut Durum]
- Analiz sonrası Kontrol Raporu [Can Güvenliği (CG) (F=1.00) Mevcut Durum]
- Deprem Hesabı Sonuçları [Can Güvenliği (CG) (F=1.00) Mevcut Durum]
- Kolon-Kiriş Birleşim Bölgeleri Kesme güvenliği Kontrolü
- Doğrusal Elastik Yöntem ile Bina Performansının Belirlenmesi[Can Güvenliği (CG) (F=1.00)]

(36 sayfa, Rapor aslının 7.-44. Sayfalarından çoğaltılmış fotokopi)

EK: Statik Röleve Çizimleri (İncelemeye esas dosyasında Çizim bulunmamaktadır)

ALSANCAK STADYUMU TESİSİNİN BİNA DEPREMSELLİK PERFORMANS ANALİZİ VE KARAR RAPORU DEĞERLENDİRME:

A) Alsancak Stadı Genel Bina bilgileri ve adresi:

İzmir İli, Konak İlçesi, Umur Bey Mahallesi, 1491 Sokak

Pafta 24M3B, Ada 1445, Parsel 27

Yüzölçümü: 22000m² dir.

Kapalı ve Açık Tribünlerden oluşmaktadır.

Açık Tribün:

1 Katlı, Dilatasyonlarla ayrılmış 7 adet Betonarme Tribün

Toplam alanı 2300 m²

Oturma alanı 2300m²

Proje ruhsat tarihi belli değil.

Açık tribün mevcut binalarına ait Statik hesap, Betonarme proje ve yapım yılına ait bir belgeye rastlanmamıştır. Yalnız Kapalı tribün vaziyet planında, Açık tribünün olduğu yerde koşu pistinin yer aldığı görülmüştür. Açık tribünün sonradan yapıldığı anlaşılmaktadır.

Açık tribün dilatasyon derzleri ile ayrılmış yan yana Yedi Betonarme Blok olarak inşa edilmiş olup yapı uzun yönde simetriktir. Tüm tribün bloklarının taşıyıcı sistemleri kolon ve kirişleri birbirinin aynı kesit özelliklerine sahip çerçeve akslardan oluşmaktadır. Tribünlerin mimari ve betonarme taşıyıcı sistem röleve planları İnş.Y.Müh.Muharrem Şirin (ŞİR-YAPI İNŞ.MÜH.MÜŞ.) tarafından hazırlanmıştır.

En baştaki ve en sondaki "T3 tribünü" üç akslıdır. Orta kısımda yer alan "T1 Tribünü"8 akslıdır. T1 Tribünü'nün sağında ve solunda yer alan 2'şer adet "T2 Tribünü" 6 akslıdır. Açık Tribün tek katlı olup yerden 0.60 metreden başlayıp 9.60 metre yüksekliğe ulaşmaktadır.

Statik Hesaplarına ulaşılamamış olmasına karşın Raporda Mevcut binaya ait statik hesapların 1962 (ABYBHY) Afet bölgelerinde yapılacak yapılar hakkında Yönetmelik'e göre düzenlendiği belirtilmektedir.

İlgili raporda, Betonarme elemanların beton pas paylarının kalktığı ve donatıları korozyona uğradığı, Dış kolonların 2.00 Metrelik kısmının özellikli Betonla mantolandığı belirtilmektedir.

Temel sisteminin olmadığı, Mevcut kolonların zeminden 120cm.derinlikten başladığı10cm blokaj ile kolonun her iki kenarında 80 cm yüksekliğinde taş duvar yapılmış olduğu veönceki yıllarda meydana gelen depremler neticesinde Binaların taşıyıcı sisteminde yapısal hasar oluşmadığı değerlendirilmiştir.

Açık Tribün Performans Değerlendirme Raporuna esas olmak üzere;

- Mevcut binalarda Mimari ve Betonarme kalıp planlarında röleve çalışması ve beton ve donatı dayanım tespit çalışmaları yapılmıştır.
- Açık tribün Beton Dayanımı 10.60 N/mm²
- Donatı Çeliği STI (kolon, kiriş ve döşemelerde) olarak elde edilmiştir.
- Zemin bilgileri Stada bitişik konumdaki Dokuz Eylül Üniversitesine ait arsa için yapılan zemin etüt raporundan alınmıştır.
- Bilgileri kullanılan zemin etüt raporuna göre sıvılaşma riski mevcuttur.
- Yerel zemin sınıfıZ4, Zemin Grubu D,
- Zemin emniyet Gerilmesi 8.00t/m²(0.80Kg/cm²)

Statik Hesaplarda kullanılan Açık Tribün yapısına ait bilgiler:

N = 0.60 Hareketli yük katılım katsayısı
I = 1.40 Bina Önem katsayısı
R = 1.00 yük azaltma katsayısı
C = 10.60 N/mm² Beton Basınç değeri
σ=8.00t/m²
H=10.00m.

Mevcut yapının değerlendirilmesi ve depremde bina performansının belirlenmesi insanların kısa süreli ve Yoğun olarak bulunduğu binalar 50 yılda aşılma olasılığı %50 olan ivme spektrumuna göre hemen kullanım (HK) ve 50 yılda aşılma olasılığı % 10 olan ivme spektrumuna göre can güvenliğini(CG) sağlanması gerekir.

İlgili Raporda (CG) Can Güvenliği Deprem performans analizinin yapıldığı ve betonarme sistemin yetersiz olduğu ve yıkılması gerektiği belirtilmektedir.

Kapalı Tribün:

2 Katlı, Dilatasyonlarla ayrılmış 5 adet Betonarme Tribün
Toplam alanı 6150 m²
Oturma alanı 3400m²
Proje ruhsat tarihi belli değil.

Bilgiler ŞİR-YAPI YAPI KONTROL İNŞ.MÜH. MÜŞ. İnş. Y. Müh. Muharrem Şirin'in düzenlediği raporundan alınmıştır. Kapalı Tribüne ait mimari projeler (üst Tribün hariç)ile Betonarme temel ve tribün projelerinin mevcut olduğu, proje paftalarından birisinde 30.12.1964 tarihinde bittiği bilgisi raporda yer almaktadır.

Alsancak Stadı kapalı tribünü birbirlerinden dilatasyon derzleri ile ayrılmış beş bloktan oluşmaktadır. Tüm bloklar taşıyıcı sistem ve ölçüleri bakımından benzerdir. Söz konusu tribün iki katlı olup, birinci kat yüksekliği yerden 2.90 metreden başlayıp 6,60metre yüksekliğe ulaşmaktadır. Tribünün ikinci katı 8,60 metre yükseklikten başlayıp 15.90 metre yükseklikte son bulmaktadır.

Tribün binaları kolon ve kirişlerden oluşan çerçeve sistemi olarak projelendirilmiştir. Yapı uzun yönde simetrikdir. Tüm statik röleve projeleri, mevcut projelerde dikkate alınarak İnş.Y.Müh. Muharrem Şirin tarafından hazırlanmıştır.

Tribün betonarme döşeme ve kirişlerin beton pas paylarının özelliğini kaybettiği ve donatıların korozyona uğradığı gözle görülür hale geldiği belirtilmiştir.

Mevcut Betonarme Temel projelerinde, temellerin bir yönde mütemadi diğer yönde bağ hatılları ile bağlı olduğu, Betonarme Temel ve Bağ hatıllarının boyutları projesinde işlendiği tespiti yapılmıştır.

Kapalı Tribün Performans değerlendirme Raporuna esas olmak üzere;

- Mevcut Yapıya ait röleve çalışması yapılmıştır.
- Beton dayanım tespit çalışmaları yapılmış ve
- Beton hesap dayanımı 12.04N/mm²,
- Beton Elastisite Modülü E=25,275.90 N/mm²
- STIII çeliği kolon ve kirişlerde, STI çeliği döşeme ve etriyelerde kullanılmıştır.
- Kolon ve kirişlerde etriye sıklaştırılması yoktur.
- Zemin bilgileri Stada bitişik konumdaki Dokuz Eylül Üniversitesine ait arsa için yapılan Zemin Etüt Raporundan alınmıştır.
- Bilgileri kullanılan zemin etüt raporuna göre Sıvılaşma riski mevcuttur.
- Yerel zemin sınıfı Z4, Zemin Grubu D,
- Zemin emniyet Gerilmesi 8.00t/m² (0.80 Kg/cm²)
- Zemin yatak katsayısı 800,00-2.800.00t/m³

Statik Hesaplarda kullanılan Kapalı Tribün yapısına ait bilgiler:

N = 0.60 Hareketli yük katılım katsayısı

I = 1,4 Bina Önem katsayısı

R = 1.00 yük azaltma katsayısı

C = 12.04 N/mm² Beton Basınç değeri

$\bar{\sigma}$ =8.00t/m²

H=10.00m.

Mevcut yapının değerlendirilmesi ve depremde bina performansının belirlenmesi insanların kısa süreli ve Yoğun olarak bulunduğu binalar 50 yılda aşılma olasılığı %50 olan ivme spektrumuna göre hemen kullanım (HK) ve 50 yılda aşılma olasılığı % 10 olan ivme spektrumuna göre can güvenliğini(CG) sağlaması gerekir.

İlgili Raporda (CG) Can Güvenliği Deprem performans analizinin yapıldığı ve betonarme sistemin yetersiz olduğu ve yıkılması gerektiği belirtilmektedir.

Sonuç

Alsancak Stadyumu Tesisinin Bina Depremsellik Performans Analizi ve Karar Raporu Hazırlanması İşine ait raporun seçilen kısımlarından fotokopi yoluyla çoğaltılarak tarafımıza ulaştırılan belgeler incelenmiştir. Rapora ait tüm dokümanların olmaması nedeniyle kapsamlı inceleme yapılamamıştır.

Performans analizi Raporunda belirtildiği üzere Deprem Bölgelerinde yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik – 2007 (DBYBHY-2007) Bölüm-7:Mevcut Binaların Değerlendirilmesi ve güçlendirilmesi esaslarına göre yapılmıştır.

Bölüm-7'ye göre değerlendirme mevcut binaya ait bilgi toplama, toplanan bilgilerin uygunluk kontrolü, elde edilen bilgiler ve uygun statik program seçimiyle taşıyıcı sistemin modellenmesi ve uygun hesap yöntemi kullanımıyla statik analizinin yapılması sonucu binaya ait hedeflenen performans kriteri sağlanıp sağlanmadığı elde edilir.

Mevcut binaya ait bilgi toplama aşamalarında yapılması gereken çalışmalar başlıklar halinde aşağıdaki gibidir.

- Mevcut binaya ait statik hesaplar, mimari-betonarme projeleri arşiv belgeleri,
- Sondaj ve gözlem çukuru vb. yöntemlerle sahada ve alınan numunelerin zemin laboratuvarında incelenmesi sonucu elde edilecek zemin karakteristiklerini içeren Zemin Etüt raporu
- Yerinde alınacak beton-donatı çeliği numunelerinin laboratuvar ortamında yapılacak deneylerle tespit edilecek dayanım değerlerini içeren Yapı Malzemesi laboratuvar raporu
- Bina incelemeleriyle betonarme çeliğinin çapları, aralıkları, adetleri, beton içindeki yerleşimleri ve korozyon tespitlerinin elde edildiği rapor

Tüm dilatasyonla ayrı yapıların ayrı ayrı performans hesapları yapılmalıdır. Bunun için, yapılardan seçilen bilgi düzeyine göre binalardan bilgi toplanması gerekir. Mevcut tespitler yetersiz. Karot raporlarındaki sonuçların küp mü yoksa silindir değerlere mi karşılık geldiği anlaşılmamaktadır. Küp değerler ise silindire dönüşüm katsayısı 0,80 mertebesinde düşünülmelidir. Donatı kenetlenme boyu tespitleri raporlarda mevcut değildir. Donatı kenetlenme ve donatı korozyonlarının eleman kapasite hesaplarında dikkate alınması gerekir.

Performans değerlendirmesi yalnızca tribünler için yapılmış, yola cepheli idari binaya ait herhangi bir değerlendirme yapıldığı bilgisi raporda yer almamıştır.

Zemin etüdü olarak stada özel çalışma ile zemin özellikleri belirlenmemiş olup bitişikteki Dokuz Eylül Üniversitesi için daha önce yapılmış zemin etüt raporuna ait değerler kullanılmıştır.

Kapalı tribün için yapılması gereken yerinde temel tespit çalışmasına ait bilgi raporda bulunmamıştır. Raporda röleve projesi yapıldığı belirtilmekte ancak eldeki dokümanlarda yer almamaktadır. Eldeki dokümanlara göre mevcut bina taşıyıcı sistem elemanlarında yerinde donatı tespitleri yeterli düzeyde yer almamaktadır.

Statik modelleme ve Analiz için kullanılan programın bu tür tribünlü özel yapılar için uygun olduğu yeterince net değildir.

Binanın bu tür özel yapılar için daha gelişmiş statik program kullanılarak analiz edilmesiyle deprem davranışının gerçeğe daha yakın sonuçlarının elde edilmesi mümkündür.

Yapılan statik analiz sonucu mevcut yapı için Can Güvenliği (CG) performans kriteri yeterli olarak elde edilmemiştir.

Deplasmanların sınır değerlerin üstünde olduğu, korozyon tespitleri, zemin sıvılaşma problemi, bloklardan birinde farklı oturma, mimari yetersizlik olumsuzluklar olarak sıralanmış ve tribünlerin güçlendirme maliyetinin yüksek olacağı öngörüsüyle yıkılıp yenisinin yapılması uygun olacağı kanaati belirtilmiştir.

Deprem Bölgelerinde yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik – 2007 (DBYBHY-2007) Bölüm-7:“**Mevcut Binaların Değerlendirilmesi ve Güçlendirilmesi**”:

Kapsam olarak **“Deprem bölgelerinde bulunan mevcut ve güçlendirilecek tüm binaların ve bina türü yapıların deprem etkileri altındaki performanslarının değerlendirilmesinde uygulanacak hesap kuralları, güçlendirme kararlarında esas alınacak ilkeler ve güçlendirilmesine karar verilen binaların güçlendirme tasarımı ilkeleri”**ni tanımlamaktadır.

İncelenen rapora konu Alsancak stadı için yalnızca deprem etkileri altındaki performansının değerlendirilmesi aşamasıyla ilgili çalışma yapılmış olup güçlendirmeye ilişkin karar vermeye esas olabilecek herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Bu nedenle güçlendirme maliyetinin yüksek olacağı kanaatinin belirtilmesi herhangi bir somut çalışma sonucuna dayalı değildir.

Güçlendirme kararı verilmesi ve uygulanmasıyla deplasmanların sınır değerleri aşmasına çözüm getirilmiş olacaktır. Bitişikteki bir başka yapıya ait zemin etüdüne dayalı olarak sıvılaşma problemi kanaat değerlendirilmesi de uygun değildir. Bloklardan birindeki çatlağın değerlendirilmesi olarak farklı oturma kanaati yalnızca gözleme dayalı olarak verilmiş olup bununla ilgili asıl yapılması gereken teknik çalışma raporda bulunamamıştır.

Raporda son olarak yapının mimari açıdan günümüz koşullarına uygun olmayışı da dikkate alınarak yıkılıp yerine yenisinin yapılmasının uygun olacağı kanaati belirtilmektedir. Oysaki Alsancak stadının gerek ulusal-uluslararası spor karşılaşmaları gerekse de resmi kutlamalar gibi İzmir kentinin tarihsel geçmişindeki ve toplumsal hafızasındaki yeri nedeniyle Kent Kimliğindeki simgesel önemi göz ardı edilerek yıkım kararına gerekçe olarak günümüz statlarının sunduğu imkânların çok gerisinde olduğu kanaati kullanılmak istenmektedir.

ÖZETLE:

İzmir'de, özellikle futbol alanında son yıllarda tanımlanan uluslararası norm ve standartlara, yeni teknolojilere ve 20-30 bin seyirci kapasitesine sahip, çağdaş mimari anlayışa uygun yeni stadyumlara ihtiyaç duyulduğu spor kulüplerince gündeme getirilmektedir.

Bir kısmı sıralanan ve belirli büyüklüğe sahip spor alanlarının İzmir kenti bütününde nüfusun gereksinimi olan spor alanı ihtiyacı açısından yetersiz olduğu ortaya çıkmaktadır.

Spor alanlarının ve yeşil alanların, mahalle, semt, ilçe ve kent ölçeğinde çeşitlenmesi, kentin gereksinimini karşılayacak farklı büyüklüklerde ve erişimi kolay alanlarda yer seçimi yapılması genel planlama esaslarındandır.

Bu kapsamda Karşıyaka Örnekköy'de, Kentsel Bölge Nazım İmar Planının da önerisi olan stadyumun (spor alanının) nitelikli bir mimari tasarımla gerçekleştirilmesi önemli bir gelişme olacaktır ve kentlilerin, sporseverlerin ve spor kulüplerinin haklı beklentisidir.

Alsancak Futbol Stadyumu kent formundaki konumu, raylı sistem istasyonlarına ve iskelelere yakınlığı nedeniyle erişim olanakları güçlü, 15-20 bin kişilik izleyici kapasitesinin ihtiyacı olan ulaşımın kolay olduğu bir stadyumdur. Bu özellikleri nedeniyle de kentin merkezinde bir başka alternatifi bulunamayacaktır. Özetlenen nedenlerle Alsancak Futbol Stadyumu yok edilmemeli, aksine yenilenecek modernize edilerek mevcut imar koşullarına göre kentin spor yaşamına aktif olarak sunulmalıdır. Yaklaşık 90 yıllık geçmişiyile İzmir kent tarihi için önemli bir yapı niteliğindedir.

Diğer yandan Göztepe Gürsel Arsel ve Karşıyaka statları semt spor alanı niteliğinde olup, büyük kapasiteli stadyumlara (15-25 bin kişilik) dönüştürülmesi, bunu yaparken de ticari mekânlarla

yoğunlaştırılması bu statların çevresinde bulunan konut ve yaşam alanlarının mekânsal kalitesini olumsuz etkileyecek kararlardır.

Mevcut durumlarıyla semt ölçeğinde açık spor alanı iken, yeni stadyum, tribün yapılarıyla oluşacak büyük kütleler, çevresindeki konutların ulaşım, hava, güneş vb. olanaklarını yok edebilecektir.

Yapılması gereken Göztepe Gürsel Aksel, Karşıyaka, Bornova, Buca, Menemen ilçe stadyumları, büyük tribün ve strüktürlere dönüştürülmeden sınırlı kapasiteler oluşturularak semt spor alanları için, olması gereken norm ve standartlara uygun hale getirilerek İzmir kentinin spor alanı olanakları zenginleştirilmelidir.